

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים
 ע"ו 12-05-19869 ברבר אלדד נ' קצין התגמולים 23 אוקטובר 2012

ב ד ל ת י י מ ס ג ו ר ו ת

בפני הרכב כב' השופטים:

יגאל גריל, ס. נשיא (אב"ד)
 עודד גרשון, שופט
 יעל וילנר, שופטת

המערער:

ברבר אלדד
 ע"י ב"כ עו"ד גב' ל. קלטניק

נגד

המשיב:

קצין התגמולים
 באמצעות פרקליטות מחוז חיפה (אזרחי)
 ע"י ב"כ עו"ד גב' ט. אברמוביץ

פסק דין

- 1
 2 א. בפנינו ערעור על פסק דינה של ועדת הערעורים לפי חוק הנכים (תגמולים ושיקום),
 3 התשי"ט-1959 [נוסח משולב], (להלן: "החוק"), מיום 1.4.2012, בראשות כב' השופט ז.
 4 פלאח, בתיק ו"ע 320/05, לפיו נתקבל חלקית ערעורו של המערער, ונקבע כי מחלת
 5 הפסוריאזיס ממנה סובל המערער, הוחמרה תוך כדי ועקב שירותו הצבאי, בשיעור של
 6 מחצית מדרגת הנכות הכוללת, כל זאת לאחר שהמשיב בהחלטתו מיום 22.5.05, הכיר
 7 בהחמרת המחלה על חשבון השירות הצבאי בשיעור של רבע מדרגת הנכות הכוללת.
 8
 9 ב. צויין בתצהירו של המערער מיום 10.11.2004, שהינו יליד שנת 1983, וכי גוייס לצה"ל ביום
 10 14.3.2002, בפרופיל 97, ולאחר שעבר את כל המבדקים לקורס טייס וזומן לגיבוש, עמד
 11 בפני ועדה רפואית בגלל בעיות גב והפרופיל הצבאי שלו הורד ל-72.
 12 עוד נאמר בתצהירו של המערער, כי ביום 24.3.02 הוא החל טירונות בחיל השריון,
 13 כשהטירונות מתבצעת בתנאי שדה, תחת לחץ, בלוח זמנים צפוף, ומסביבו אדמה חולית
 14 ושגרת החיים התנהלה בתוך ענני אבק הנגרמים מחמת תנועת הרכבים, לרבות הטנקים.
 15
 16 המערער מציין כי העבודה מתבצעת בשטח תוך מגע בלתי פוסק עם שמנים ולכלוך, ותחת
 17 קרני השמש, וכי כחודשיים לאחר תחילת הטירונות החלו להופיע על עורו של המערער
 18 אירועים חוזרים של פריחה שנראתה כמו כתמים אדומים וקילופים על כל חלקי הגוף.
 19
 20
 21

1 מתוך 10

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים
 ע"ו 12-05-19869 ברבר אלדד נ' קצין התגמולים
 23 אוקטובר 2012

ב ד ל ת י י ם ס ג ו ר ו ת

- 1 המערער גם מוסר בתצהירו כי פנה למפקדו בטירונות, ותחילה נאסר עליו המגע עם
 2 הטנקים. בהמשך הופנה המערער למרפאת עור בחרי"פ באר שבע. המערער סיים את
 3 הטירונות ועבר לשרת ברמת הגולן. בתאריך 24.9.02 אובחנה החמרה חוזרת במצב העור,
 4 ביום 20.10.02 פנה למרפאת עור, ובהמשך קיבל המערער טיפולים רפואיים במרפאות
 5 שונות, ולבסוף ביום 18.12.02 עמד המערער בפני ועדה רפואית שהורידה את הפרופיל שלו
 6 ל-45.
 7
 8 הועדה ציינה כי בעדותו בפניה חזר המערער על עיקרי האמור בתצהירו, דבריו נאמרו בשטף
 9 ובעקביות, והועדה העניקה מהימנות מלאה לדבריו.
 10
 11 ד. המומחה מטעם המערער ד"ר לי-און גלעד (מומחה לרפואת עור ומין) קבע בחוות דעתו מיום
 12 21.6.05 שאין ספק כי המחלה הופיעה לראשונה זמן לא רב אחרי גיוסו של המערער לשירות
 13 צבאי וכי חומרת המחלה הלכה וגברה במהירות. שיפור בתנאי שירותו של המערער הביא
 14 בהמשך לשיפור חלקי בחומרת המחלה, אך זו הוסיפה להיות פעילה לכל אורך שירותו,
 15 ומאז פרוץ המחלה, וגם לאחר שחרורו של המערער, חייב הוא להתמיד בטיפול מונע. קשר
 16 הזמנים ההדוק בין פרוץ המחלה וגיוס המערער לצה"ל והקשר בין חומרת המחלה ואופי
 17 התעסוקה הצבאית של המערער מצביעים, לדעת ד"ר לי-און גלעד, על שירותו הצבאי של
 18 המערער כגורם עיקרי להתפרצות המחלה.
 19
 20 ה. בחוות דעתו המשלימה מיום 25.7.06 התייחס ד"ר לי-און גלעד, בין היתר, לחוות דעתה של
 21 פרופ' פרידמן-בירנבוים מטעמו של המשיב, וציין כי מחלתו של המערער פרצה רק
 22 כחודשיים לאחר גיוסו, במהלך הטירונות. לדעתו, סוג מחלת הפסוריאזיס ממנה סבל
 23 המערער איננו ברור, אך התיאורים והמהלך מרמזים לדעת ד"ר גלעד, שאין המדובר
 24 בפסוריאזיס טיפתית רגילה אלא בפסוריאזיס רבדית, עם רבדים טיפתיים בין השאר. גם
 25 בחוות הדעת המשלימה חזר המומחה על דעתו כי לשירותו הצבאי של המערער השפעה
 26 גורמת ומחמירה בשיעור של 100%.
 27
 28 ו. לעומת זאת סברה פרופ' רחל פרידמן-בירנבוים (מומחית למחלות עור ומין) מטעמו של
 29 המשיב, בחוות דעתה מיום 10.2.05, כי הפסוריאזיס היא מחלה כרונית על רקע תורשתי
 30 היכולה להופיע עקב גורמים סביבתיים מסייעים ובהם זיהומים, בעיקר סטרפטוקוקליים,
 31 מתח נפשי ועוד.
 32
 33
 34

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים
 ע"ו 12-05-19869 ברבר אלדד נ' קצין התגמולים
 23 אוקטובר 2012

ב ד ל ת י י מ ס ג ו ר ו ת

- 1 כותבת המומחית מטעם המשיב, כי לפי תיקו הרפואי של המערער הוא סבל מדלקות גרון
 2 חוזרות עוד טרם גיוסו, ולכן לדעת המומחית הופיעה המחלה עקב זיהום סטרפטוקוקלי
 3 משנמצאו רמות גבוהות של נוגדני החיידק (ASO). המומחית מציינת כי הצורה הקלינית
 4 של הפסוריאזיס הטיפתית קשורה לרוב בזיהום מסוג זה.
 5
- 6 ואולם, מחמת הספק סברה פרופ' פרידמן-בירנבוים בחוות דעתה, שאין לשלול אפשרות כי
 7 המתח הכרוך בגיוסו של המערער לצה"ל תרם להופעת המחלה ולכן, היא ייחסה לשירותו
 8 הצבאי של המערער שיעור של 25% מנכותו.
 9
- 10 .ז. בחוות דעתה המשלימה הראשונה מיום 5.1.06, חוזרת המומחית מטעם המשיב על עמדתה
 11 שלפיה קיים קשר הדוק בין הפסוריאזיס, בעיקר בצורה הטיפתית, לבין זיהום
 12 סטרפטוקוקלי, במיוחד בגרון. לדעתה, לתנאי השירות היתה השפעה לא משמעותית על
 13 מהלך המחלה אצל המערער, אך מחמת הספק ניתן לייחס 25% מגובה הנכות לתנאי
 14 השירות.
 15
- 16 .ח. בחוות דעתה המשלימה השנייה מיום 4.1.07, מציינת המומחית כי צורת המחלה קשורה ל-
 17 ALSO הגבוה, שהם נוגדים שהגוף מפתח עקב זיהום על ידי סטרפטוקוקים פתוגניים
 18 מקבוצה A-. מוסיפה המומחית שכל אלה שבדקו את המערער בתחילת המחלה, כולל ד"ר
 19 לי-און גלעד, ביררו אפשרות של ALSO גבוה וייחסו לכך חשיבות. מסקנתה של המומחית
 20 היא שלזיהום הסטרפטוקוקלי משקל רב בגרימת המחלה ועליו עיקר האחריות, ולכן חזרה
 21 על המסקנה שבחוות דעתה מיום 10.2.05 בדבר החמרה בשיעור של 25%, וזאת כגורם
 22 מחמיר, ובהתחשב בנסיבות גיוסו של המערער בסמוך להופעת המחלה, ומחמת הספק.
 23
- 24 .ט. לאחר ששמעה את עדויות המערער, המומחה מטעמו והמומחית מטעמו של המשיב, ניתן
 25 פסק דינה של הועדה בו היא כותבת שגיוסו של המערער יצר אצלו מתח שהביא את
 26 המומחית מטעם המשיב להכיר בו ככזה שהחמיר את מחלת המערער ברבע משיעור נכותו.
 27
- 28 מציינת הועדה, כי תנאי שירותו הצבאי של המערער התקבלו כמהימנים על ידי הועדה והם
 29 כוללים תנאי מתח, חרדה, דאגה ושירות תחת השמש והאבק. הועדה כותבת כי מחלת
 30 המערער פרצה בטרם גיוסו, ככל הנראה כתוצאה מדלקות הגרון שפקדו אותו, אך היא
 31 החמירה לאחר גיוסו, כתוצאה מן הגיוס וכן כתוצאה מתנאי השירות.
 32
 33

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים
 ע"ו 12-05-19869 ברבר אלדד נ' קצין התגמולים

23 אוקטובר 2012

ב ד ל ת י י ם ס ג ו ר ו ת

- 1 הועדה חוזרת ומפנה לדבריה של המומחית מטעם המשיב, פרופ' פרידמן-בירנבוים, שמחלת
 2 העור של המערער התפרצה עקב דלקת גרון ממנה סבל המערער, עוד בטרם גיוסו לשירות
 3 הצבאי. הועדה מצטטת מתוך דבריה של פרופ' פרידמן-בירנבוים, בחוות דעתה מיום
 4 10.2.05: "מספר גורמים נחשבים כמסייעים להופעת הפסוריאזיס בפעם הראשונה או
 5 כגורמים להחמרה במהלכה. בין גורמים אלו ישנן תרופות מסוימות, זיהומים, בעיקר
 6 סטרפטוקוקלי, מתח נפשי ועוד. לפי המסמכים סבל מדלקת גרון חוזרות עוד לפני גיוסו.
 7 המחלה הופיעה בעקבות זיהום סטרפטוקוקלי כאשר נמצאו רמות גבוהות של נוגדים נגד
 8 החיידק (ASO) (...)".
- 9
- 10 כותבת הועדה, כי היא מאמצת חלק זה בחוות דעתה של המומחית מטעם המשיב, בכך
 11 שדלקות הגרון מהן סבל המערער, הביאו להתפרצות מחלתו, עוד טרם גיוסו.
- 12
- 13 הועדה גם מפנה לתיעוד רפואי של המערער בנוגע לדלקות גרון חוזרות וזאת במסמך רפואי
 14 מיום 20.8.99 וכן במסמך מיום 12.3.02 (יומיים טרם גיוסו של המערער). ואולם, כך
 15 מוסיפה הועדה, לא ניתן להתעלם מתנאי שירותו של המערער, שאת התיאור לגביהם קיבלה
 16 הועדה כתיאור מהימן, וציינה כי אלה החמירו את מחלתו, בנוסף לעצם גיוסו. הועדה גם
 17 מוסיפה, ששינוי תנאי שירותו של המערער, הביא להקלה במחלתו.
- 18
- 19 מכאן, מסקנתה של הועדה, שאמנם עצם הגיוס של המערער לשירות הצבאי החמיר את
 20 מחלתו ברבע משיעור נכותו, ואולם תנאי השירות החמירו את המחלה ברבע נוסף מן
 21 השיעור הנכון, כך שבסך הכל הוחמרה מחלת המערער, תוך כדי ועקב שירותו הצבאי,
 22 בשיעור של מחצית מנכותו.
- 23
- 24 על יסוד כל אלה, קבעה הועדה כי מחלת המערער הוחמרה, תוך כדי ועקב שירותו הצבאי
 25 בשיעור של מחצית מדרגת הנכות הכוללת.
- 26
- 27 המערער מלין על פסק דינה של הועדה ולדעתו שגתה הועדה משלא התייחסה למכלול
 28 המסמכים שהוצגו בפניה, ואשר יש בהם כדי להוכיח עובדתית שמחלת המערער פרצה עקב
 29 ובמהלך שירותו הצבאי.
- 30
- 31 לטענת המערער, שגתה הועדה בהערכת מכלול הראיות שהובאו בפניה, המאשרות את
 32 טענתו בדבר פרוץ הפסוריאזיס עקב שירותו הצבאי בלבד. עוד נטען כי הגדרתה הראשונית
 33 של המחלה על ידי גורמי הרפואה בצה"ל תאמה פסוריאזיס רבדית. כמו כן נטען, שהועדה
 34 לא נימקה מדוע בחרה לייחס לדלקת הגרון שאובחנה אצל המערער ביום 12.3.02 את
 35 הסיבה לפרוץ מחלתו, וזאת דווקא משנקבע כממצא כי המערער סבל גם עובר לפעם זו

4 מתוך 10

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים
 ע"ו 12-05-19869 ברבר אלדד נ' קצין התגמולים
 23 אוקטובר 2012

ב ד ל ת י י מ ס ג ו ר ו ת

- 1 מדלקות גרון נוספות שלא הביאו לפרוץ המחלה, ולאחר גיוסו סבל המערער מדלקת נוספת
 2 עקב ציפורן חודרנית שנגרמה לו עקב שירותו הצבאי.
 3
- 4 כמו כן, נטען שהועדה לא התייחסה עניינית לממצאי חוות דעתו של המומחה מטעם
 5 המערער, ולא נימקה מדוע העדיפה את חוות הדעת של המומחית מטעם המשיב, ואף לא
 6 היתה התייחסות קונקרטית לעדויות המומחים הרפואיים שנשמעו בבית המשפט ובמסגרתן
 7 הופרכה גירסת המשיב לנסיבות פרוץ מחלתו של המערער. טענה נוספת היתה שהועדה לא
 8 יישמה את הלכת בית המשפט העליון בדנ"א 5343/00 קצין התגמולים נגד אביאן פ"ד נ"ו
 9 (5), 732.
- 10
- 11 י"ד. שונה עמדתו של המשיב אשר סבור כי אין כל הצדקה להתערב בפסק דינה של הועדה שאף
 12 באה לקראת המערער והעלתה את שיעור ההחמרה לכדי 50% ובכך אף נהגה הועדה ברוחב
 13 לב. המשיב מדגיש שכל הרופאים המטפלים במערער, כולל ד"ר גלעד (שגם ערך את חוות
 14 הדעת מטעם המערער), קשרו בין הזיהום הסטרפטוקוקלי לבין התפרצות מחלת
 15 הפסוריאזיס בצורתה הטיפתית ולא קשרו את מחלתו לכל סיבה אחרת.
- 16
- 17 כמו כן, טוען המשיב שהמערער לא עמד בנטל להוכיח את הקשר הסיבתי הרפואי והמשפטי
 18 הבלעדי, בין תנאי שירותו הצבאי לבין הופעת הפסוריאזיס.
- 19
- 20 ט"ו. מוסיף המשיב וטוען, שקביעותיה של הועדה הן עובדתיות ואין מקום לדון בהן מחדש, ומה
 21 גם, שהערעור על פסק דינה של הועדה, מתמקד רק בנושאים משפטיים לפי סעיף 34(א)
 22 לחוק הנכים (תגמולים ושיקום). בנוסף מפנה המשיב לפסיקת בתי המשפט לפיה העדפת
 23 חוות דעת מומחה אחת על פני רעותה, גם היא בגדר קביעה עובדתית והמערער, כך נטען, לא
 24 העלה נימוק משפטי אלא העלה נימוקים עובדתיים/רפואיים מתוך ניסיון להביא לשינוי
 25 בממצאים העובדתיים.
- 26
- 27 י"ז. המשיב סבור, כי צדקה הועדה משאימצה את חוות הדעת של פרופ' פרידמן-בירנבוים
 28 מטעמו של המשיב, כשלפי חוות דעת אלה, דלקות הגרון מהן סבל המערער, עוד טרם גיוסו,
 29 הביאו להתפרצות מחלתו. מציין המשיב, כי הסיבה לפרוץ המחלה אינה קשורה לשירות
 30 הצבאי של המערער, ולא הוכחו בשירותו הצבאי של המערער אירועים מיוחדים החורגים
 31 מן הטריטוריאלי (כנדרש לפי הלכת אביאן). לכן, לדעת המשיב, אין מקום להתערב בקביעת
 32 הועדה. באשר לשיעור ההחמרה סבור המשיב שגם זה עניין עובדתי רפואי, ואין להתערב
 33 בקביעה מסוג זה (רע"א 5767/04 רזנאבי נגד קצין התגמולים).
- 34
- 35

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים
 ע"ו 12-05-19869 ברבר אלדד נ' קצין התגמולים
 23 אוקטובר 2012

ב ד ל ת י י ם ס ג ו ר ו ת

- 1
- 2 י"ח. בישיבה שהתקיימה בפנינו ביום 16.10.12 שמענו את טיעוניהן של באות כח שני הצדדים.
- 3 לאחר שעיינו בפסק דינה של הועדה, בתיקה של הועדה, במסמכים הרלוונטיים, כמו גם
- 4 בטיעונים בכתב ובעל-פה של שני הצדדים (וכן בשני תיקוי הרפואיים של המערער
- 5 שהומצאו לבית המשפט), אנו סבורים שדין הערעור להתקבל, וזאת על בסיס נקודה
- 6 משפטית כפי שנבהיר להלן.
- 7
- 8 י"ט. בפסקה 24 של פסק דינה מביאה הועדה מדבריה של המומחית מטעם המשיב פרופ'
- 9 פרידמן-בירנבוים האומרת:
- 10
- 11 "מספר גורמים נחשבים כמסייעים להופעת הפסוריאזיס בפעם הראשונה או
- 12 כגורמים להחמרה במהלכה. בין גורמים אלו ישנן תרופות מסוימות, זיהומים,
- 13 בעיקר סטרפטוקוקלי, מתח נפשי ועוד. לפי המסמכים סבל מדלקת גרון חוזרות
- 14 עוד לפני גיוסו. המחלה הופיעה בעקבות זיהום סטרפטוקוקלי כאשר נמצאו רמות
- 15 גבוהות של נוגדנים נגד החיידק (ASO)".
- 16
- 17 בהמשך לכך כותבת הועדה:
- 18
- 19 "אנו מאמצים חלק זה בחוות דעתה של מומחית המשיב, בכך שדלקות הגרון מהן
- 20 סבל המערער הביאו להתפרצות מחלתו עוד טרם גיוסו, כאמור". (ההדגשה שלנו)
- 21
- 22 דווקא – המומחית לא קבעה כי המחלה פרצה לראשונה טרם הגיוס, כפי שקבעה הועדה,
- 23 כביכול, תוך אימוץ חוות דעתה של המומחית.
- 24
- 25 כ'. אנו סבורים, שלא הובאה אינדיקציה לכך שהמחלה נשוא הדין, פסוריאזיס, פרצה
- 26 לראשונה טרם השירות הצבאי.
- 27
- 28 מה שאכן הוכח הינו שהמערער סבל מדלקת גרון (ביום 12.3.02) וזאת יומיים טרם גיוסו
- 29 (14.3.02).
- 30
- 31 גם אם זיהום סטרפטוקוקלי הוא גורם מסייע להופעת הפסוריאזיס, הרי מתוך כך
- 32 שהמערער סבל מדלקת גרון יומיים טרם גיוסו, אין להסיק שמחלת הפסוריאזיס, שהיא
- 33 נשוא הדין כאן, פרצה טרם גיוסו.
- 34
- 35

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים
 ע"ן 12-05-19869 ברבר אלדד נ' קצין התגמולים
 23 אוקטובר 2012

ב ד ל ת י י ם ס ג ו ר ו ת

- 1 כ"א. נוסף עוד, שמעיון בעדותה של המומחית מטעם המשיב, פרופ' פרידמן-בירנבוים, בפני
 2 הועדה, "בגלגול הראשון", בישיבה מיום 6.11.06, נשאלה המומחית, שם, בעמ' 7, "תאשרי
 3 לי שלאחר שעיינת בכרטיסו הרפואי של המערער טרם הגיוס לא היה לו פסוריאזיס טרם
 4 הגיוס?"
 5 ועל כך השיבה המומחית: "אני מאשרת".
 6
 7 עוד נשאלה המומחית, שם:
 8
 9 "האם נתקלת בכרטיסו הרפואי של המערער בדלקת גרון שהיא מעבר לאודם
 10 בגרון או דלקת גרון שקיבלה תרופה מיוחדת?"
 11
 12 על כך השיבה המומחית: "לא".
 13
 14 בהמשך נשאלה המומחית, שם:
 15
 16 "האם נכון גם שמעיון בכרטיס הרפואי של המערער טרם הגיוס, לא אובחן אצלו
 17 באיזושהי בדיקה סטרפטוקוק".
 18
 19 על כך השיבה המומחית: "נכון לא מופיע סטרפטוקוק....".
 20
 21 בהמשך התשובה אומרת המומחית שביום 12.3.02 (ניומיים טרם הגיוס), מופיעה אבחנה של
 22 טונסליטיס כשהמומחית מוסיפה שהדבר נגרם על ידי סטרפטוקוק, ואולם, לדבריה
 23 "כנראה שלא הספיקו פה לעשות את המשטח ולקבל את התשובה", אך זו כאמור הנחה,
 24 לדעת המומחית.
 25
 26 כ"ב. בהמשך העדות מיום 6.11.06 מאשרת המומחית שהתלונה הראשונה של המערער לגבי
 27 פסוריאזיס היתה ביום 16.5.02 (כחודשיים אחרי גיוסו), וכן אישרה שכאשר הגיע המערער
 28 לחדר המיון בגלל פריחה מגרדת, צויין שהגרונן שלו נקי. גם כשאושפז המערער יותר מאוחר
 29 בבית החולים הדסה, כשמחלת הפסוריאזיס הגיעה לשיאים גדולים יותר, משטח הגרון שלו
 30 היה שלילי, אם כי המומחית הוסיפה שנמצאו נוגדנים בדם (עמ' 9-10 של פרוטי' ישיבת
 31 6.11.06).
 32
 33 כ"ג. המסקנה מכל האמור לעיל היא שהמערער לא סבל מפסוריאזיס טרם גיוסו, כפי שבטעות
 34 סברה הועדה, וכי התלונה הראשונה בנוגע לפסוריאזיס היתה כחודשיים לאחר גיוסו.
 35

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים
 ע"ן 12-05-19869 ברבר אלדד נ' קצין התגמולים
 23 אוקטובר 2012

ב ד ל ת י י ם ס ג ו ר ו ת

- 1 כ"ד. כפי שמציינת המומחית מטעמו של המשיב עוד בחוות דעתה הראשונה מיום 10.2.05
 2 מסייעים להופעת הפסוריאזיס מספר גורמים ובהם: תרופות מסויימות, זיהומים, בעיקר
 3 סטרפטוקוקלי, מתח נפשי ועוד. המומחית קושרת חלקית את הופעת הפסוריאזיס לתנאי
 4 השירות, וזאת בשיעור של 25% מן הנכות, ואילו הועדה בפסק דינה סבורה כי תנאי השירות
 5 החמירו את המחלה ברבע נוסף משיעורה הנכון, ולכן קבעה הועדה שיש לייחס לשירות
 6 הצבאי מחצית מנכותו של המערער.
 7
- 8 כ"ה. אנו סבורים, שגם אם בנוסף למתח הכרוך בגיוס לצה"ל, ולתנאי השירות בצה"ל, היה גורם
 9 נוסף שסייע להופעת המחלה או תרם להתפרצותה (כגון, למשל, זיהום סטרפטוקוקלי בשים
 10 לב לדלקת הגרון בה לקה המערער טרם גיוסו), הרי אין בכך כדי לגרוע מן המסקנה שיש
 11 לייחס את מחלת הפסוריאזיס בשלמותה לשירותו הצבאי של המערער.
 12
- 13 כ"ו. נזכיר תחילה, כי מדובר בשירות צבאי קצר. התייחס לכך כבי הנשיא (בדימוס) מ. שמגר
 14 בע.א. 472/89 קצין התגמולים נגד רוט, פ"ד מ"ה(5) 203, בעמ' 214:
 15
- 16 "מקום בו פרצה המחלה הקונסטיטוציונלית לראשונה בעת השירות, והתובע
 17 הראה קשר סיבתי לשירות, קמה חזקה לטובת התובע, כי המחלה נגרמה במלואה
 18 עקב השירות ולא רק הוחמרה על ידיו....." (ההדגשה במקור).
 19
- 20 ובהמשך שם:
 21
- 22 "כאשר מדובר בשירות קצר (סדיר, מילואים), ניתן ללמוד על אופיו המיוחד של
 23 השירות מתוך תנאי המתח והמאמץ הגופני בהם שרוי החייל, הסמוכים מבחינת
 24 הזמנים לפרוץ המחלה....". (ההדגשה במקור).
 25
- 26 כ"ז. כב' השופטת (כתוארה אז) ד. ביניש, כתבה ברע"א 8077/96 חיים קריספיל נגד קצין
 27 התגמולים, פ"ד נ"א (2) 817, בעמ' 821:
 28
- 29 "כאמור, אם לוקה חייל במחלה בעלת אופי קונסטיטוציונלי שהיתה חבויה ובלתי
 30 ידועה עד לארוע שבו פרצה, הרי פרוץ המחלה עקב אירוע הקשור לשירות יוצר
 31 לכאורה את הקשר הסיבתי המשפטי בין השירות לבין המחלה. העובדה כי
 32 המחלה יכולה היתה להתפרץ או להתלקח גם שלא עקב השירות, אינה שוללת את
 33 הקשר הסיבתי...."
 34
 35

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים
ע"ו 12-05-19869 ברבר אלדד נ' קצין התגמולים

23 אוקטובר 2012

ב ד ל ת י י ם ס ג ו ר ו ת

- 1 ובהמשך, שם, בעמ' 822 :
2
- 3 "זאת ועוד מקום בו פרצה המחלה הקונסטיטוציונלית לראשונה בעת השירות
4 והתובע הראה קשר סיבתי לשירות, קמה חזקה לטובת התובע, כי המחלה נגרמה
5 במלואה עקב השירות, ולא רק הוחמרה על ידיו.....". (ההדגשה במקור).
6
- 7 כ"ח. הנה כי כן, בענייננו, מחלת הפסוריאזיס לא הופיעה אצל המערער טרם השירות, כפי שגם
8 אישרה בעדותה המומחית מטעם המשיב. המחלה פרצה לראשונה לאחר שהתחיל המערער
9 בשירותו הצבאי, והמומחית מטעם המשיב קושרת חלקית את הופעת המחלה לשירות
10 (מתח עקב הגיוס לשירות), והועדה אף סבורה שיש להוסיף אחוזים נוספים לאותו קשר
11 מחמת תנאי השירות, אך משמדובר במחלה קונסטיטוציונלית (דהיינו, הפסוריאזיס)
12 שפרצה לראשונה במהלך השירות, ואשר יש קשר סיבתי בינה לבין השירות הצבאי, יש
13 לייחס אותה בשלמותה לשירות הצבאי.
14
- 15 כ"ט. אנו גם מפנים לדבריו של כב' השופט (בדימוס) מ. חשין, בדנ"א 5343/00 קצין התגמולים
16 נגד אביאן, פ"ד נ"ו (5) 732 אשר כתב במפורש, שם, בעמ' 745 (פיסקה 18) :
17
- 18 ".... ואולם חשוב שניתן דעתנו על הדברים, ומטעם זה: כדבר ההלכה, מחלה
19 קונסטיטוציונלית שחייל לקה בה בשל אירוע שאירע תוך כדי שירותו בצבא
20 רואים בה כמחלה שנגרמה כולה עקב השירות, הגם שיודעים אנו כי גורם נוסף
21 הביא להתפרצות המחלה. לאמור, כי החייל נשא את המחלה בגופו – אמנם באורח
22 רדום – וכי כד בא אל שירותו בצבא. הפירוש שאנו נותנים לחוק פירוש רחב לב
23 הוא, ועל כן רואים אנו לנכון להעלים עין מגורם כבד -משקל – לעיתים גורם
24 עיקרי – שהביא למחלה ולייחס את המחלה במלואה רק לשירות הצבא....".
25 (ההדגשה שלנו).
26
- 27 ל. בשים לב לפסיקה שאליה הפנינו, כמצוין לעיל, אנו מקבלים את הערעור, מבטלים את פסק
28 דינה של הועדה מיום 1.4.12 וקובעים כי קיים קשר סיבתי של גרימה בין תנאי השירות של
29 המערער לבין מחלת הפסוריאזיס ממנה סובל המערער.
30
- 31 אנו מחייבים את המשיב לשלם למערער (בנוסף לשכר הטרחה שנפסק בפסק דינה של
32 הועדה) שכר טרחת עו"ד בסכום של 10,000 ₪.
33
34

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים
ע"ו 12-05-19869 ברבר אלדד נ' קצין התגמולים 23 אוקטובר 2012

ב ד ל ת י י ם ס ג ו ר ו ת

1 התשלום יבוצע במשרד ב"כ המערער לא יאוחר מתאריך 30.11.12, שאם לא כן ישא כל
2 סכום שבפיגור הפרשי הצמדה למדד וריבית כחוק מהיום ועד התשלום בפועל.

3

4

ניתן היום, ז' חשוון התשע"ג, 23 אוקטובר 2012, בהעדר הצדדים.

5

6

המזכירות תמציא את העתק פסק הדין לבאי כוחם של הצדדים.

7

8

ב"כ המשיב תקבל בחזרה לרשותה את שני התיקים הרפואיים מן המזכירות.

9

י' וילנר, שופטת

ע' גרשון, שופט

י' גריל, שופט, ס. נשיא
[אב"ד]

10

11

12

13

14

15

16